

Stockholms-Gillet

Gille-Tidender Årgång 20 Nummer 3 2015

Stockholms-Gillet's höstgille med stipendieutdelning

äger rum den 28 oktober i Kräftriket

Lite sent på säsongen för kräftor, muttrar vän av traditionell ordning. Helt sant, men nu är det inte kräftan ”som ljustras röd ur kastrull'n” för att tala med Bellman, som skall stå i centrum utan den vetenskapliga utbildningens roll i samhället.

Kräftriket utgör en liten udde i Brunnsvikens. Där stod krogen Första Torpet under Bellmans tid, där huserade Veterinärhögskolan under en stor del av förra århundradet. Det är numera en del av det sammanhängande universitetsområde som knyter samman Stockholms universitets campus med både KTH och Karolinska Institutet. I Kräftriket finns viktiga institutioner som den matematiska och den företagsekonomiska liksom institutionen för orientaliska språk, och forskningsinstitutet SCORE och Stockholm Resilience Center. En sant tvärvetenskaplig miljö. Och där finns Första torpets arvtagare, Vårdshuset Kräftan.

På Vårdshuset Kräftan samlas vi 17.30 för att höra vice rektor vid Stockholms Universitet, professorn i teatervetenskap Karin Helander tala över temat *Tänka fritt – Skapa*

Alfred Nyströms Bellmansskulptur står i kopia i Kräftriket. Originalen vid Hasselbacken. Strindberg satt modell!

nytt! Stockholms Universitet i historiskt och samtida perspektiv.

Karin Helander har en omfattande och varierad produktion av egna skrifter och medverkan i antologier och tidskrifter. Återkommande teman är scenisk framställningskonst och regi i ett historiskt perspektiv. Mest betydande är dock hennes engagemang i barns kultur ur olika aspekter. Hon har varit förordare för Centrum för Barnkulturforskning och var årets Junipristagare, som utses av Junibacken. Många av Gillets medlemmar följer säkert hennes teaterrecensioner i Svenska Dagbladet.

Efter föredrag med frågestund följer *middagen*. Ulla Winblad hade nog blivit avundsjuk om hon vetat vad som nuförtiden bjuds på stället. Till förrätt blir det limegravade laxkuber med avokado och mango samt strimlade tomater och chili-vinägrett. Till huvudrätt serveras örtmarinerad gårdsskyckling med kantarell- och cognacsås samt rostad mandelpotatis. Priset för detta är 430 kronor. Lättöl eller mineralvatten ingår. Den som önskar starkare drycker i Bellmans anda är välkommen att på egen bekostnad beställa mustigare öl, vin och snaps, liksom kaffe efter maten.

Efter middagen följer mer intellektuell stimulans. Då blir det utdelning av *Stockholms Gillets stipendier 2015*. Gillets råd har på medlemmarnas vägnar generöst avsatt 100 000 kronor att dela ut. I år fick vi närmare 30 ansökningar av god kvalitet och från en rad olika områden med anknytning till Stockholms bebyggelse, kultur och historia. Det var inte lätt för stipendienämnden

att välja, men jobbet är gjort. I sedvanlig ordning kommer årets stipendiater att presentera sina projekt i samband med stipendieutdelningen. Det kommer att finnas tillfälle till frågor och synpunkter.

Hur kommer man till Vårdshuset Kräftan?

Busshållplats Albano, som ligger 100 meter från vårdshuset, trafikeras av Roslagsbussarna från Tekniska högskolan samt av buss 50 som går från Hornberg via Fridhemsplan, Centralen och Odenplan på väg mot Stora Lappkärrsberget. Tunnelbanans röda linje till Universitetet går också att ta men det bli längre att gå.

Anmälan om deltagande i höstgillet sker genom insättning av 430 kr per person. Den ska vara Gillets plusgiro 1381-3 tillhanda senast fredag den 17 oktober. Som vanligt är deltagarantalet begränsat, först till kvarn gäller. De flesta betalar elektroniskt. Eftersom textutrymmet då är begränsat, skriv i första hand först ditt namn, men ange om möjligt också ett mobilnummer.

Stortorget julmarknad firar 100 år

Förra året firade Gillet som bekant sitt 100-årsjubileum. Men det första året drev ordföranden Richard Larsson julmarknaden på Stortorget i egen regi. Först 1915 blev Gillet huvudman för marknaden. Även i år har vi alltså anledning att fira jubileum! Gör det genom att besöka julmarknaden. Handla dina julklappar och förstärk ditt julbord med varor från våra kvalitetsmedvetna bodar! Och ta med familjen: här finns för alla åldrar! Gesvärfar en glögg, hustrun en kram och ungarna sockervadd. Spara hälsokosten till nästa år! Bränn novemberlönen på brända mandlar!

Gillet traditionsrika julmarknad är Stockholms äldsta och mest ansedda. Vi är verkligen på ”kartan” vad gäller platser värda att besöka i juletid. Det är glädjande att se, att vi 2014 rankades som en av Europas 10 bästa julmarknader (se länkar i vår hemsida). Genom en generös donation 1961 kunde 34 nya, hållbara bodar byggas efter medeltida förebild och för att passa in på torget. Arkitekten Nils Tesch ritade och arrangerade bodarna pietetsfullt på torget. Sedan dess ser marknaden ut som den gör i dag. Vi måste ha särskilda bodar för att kunna ordna den fina

halvcirkeln på torget. Miljön på Stortorget kräver denna speciallösning, vilket ger marknaden dess särskilda charm på ett av stadens äldsta torg.

Bodhyresgästerna har i många fall stått på marknaden i generationer. Deras utbud är av hög, svensk kvalitet. I år har vi en ny hyresgäst i bod nr 41. Gå in på vår hemsida, www.stortorgetsjulmarknad.com, för en närmare presentation av julmarknadens alla bodar och om sortimentet i varje bod. Även besökarna är trogna och kommer tillbaka år efter år. Antalet utländska turister fortsätter att öka. Vår hemsida är dessutom även anpassad till att kunna läsas i mobiltelefon m.m. Gå in på Facebook och ”gilla” julmarknaden!

Ofta får vi frågor om varför marknaden startar redan före advent. Det beror på de stora kostnader för hanteringen av bodarna som vi har. De kan ju inte monteras på plats utan skall transporteras hela och ställas på plats. De skall också underhållas och successivt förnyas. Kostnaderna för markhyra och elektricitet pressar upp hyrorna som vi måste ta ut från affärsidkarna. Därför måste de i sin tur ha en längre tid för sin försäljning. Om

den totala tiden blir för kort kan ett par dagars dåligt väder allvarligt skada förtjänsten.

Etablering och invigning av julmarknaden

Bodarna kommer på plats lördagen den 14 november med start vid 8-tiden på morgonen. Vi är mycket tacksamma för medlemmarnas hjälp! Det är mycket att göra, så har du möjlighet att

hjälpa till, om så bara en del av dagen så är du varmt välkommen. Ring till nye intendenten Thomas Johansson på 0703-468 189. Uppgifterna anpassas efter förmåga!

Den högtidliga invigningen av årets julmarknad äger sedan rum **lördagen den 21 november klockan 13.00** med invigningstal av landshövding Chris Heister och musik av vår eminenta blåsorkester!

Nya bisittare i rådet

”Jag heter **Göran Sundvall**, är 63 år, född och uppvuxen i Bromma. Efter examen på Väg- och vattenbyggnad på Tekniska Högskolan 1976 har jag varit verksam i vårt familjeföretag Åke Sundvall Byggnads AB, som startades av min far 1942. Jag har haft förmånen att bygga i Stockholm i snart 40 år och hoppas att detta kommer att fortsätta även i nästa generation. Att delta i utvecklingen av Stockholm ligger mig varmt om hjärtat.”

”Jag heter **Agneta Rydberg**. Jag är docent, arbetar som forskare och lektor vid Karolinska institutet och som ortoptist (dvs med synfelsdiagnoser) på Astrid Lindgrens Barnsjukhus. Jag har mångårig erfarenhet från olika styrelseuppdrag. Som boende i Gamla Stan i 30 år samt tidigare arbete som Stockholmsguide har jag ett stort intresse för Stockholms historia och kultur.”

Intendenten Urban Schwalbe tackar för sig

”Som avgående intendent vill jag framhålla, hur trevligt och stimulerande det har varit att få vara med om att verka för Stockholms-Gillet och julmarknaderna under nästan 9 år. Nye intendenten Thomas Johansson presenterade sig i Gille Tidender nr 1 och medlemmarna har träffat honom redan på några gillen. Jag känner Thomas sedan tidigare. Vi är bägge, liksom mina två företrädare som intendent, officerare vid Livgardet. Det passar ju bra att Gillet kan rekrytera bland officerare, som går i tidig pension och har mycket kvar att ge. Det känns tryggt att lämna över stafettpippen till Thomas, som är väl kvalificerad för alla de mångahanda uppgifterna som en intendent har. Jag är givetvis kvar som vanlig medlem och ser fram emot många angenäma år i vårt kära Gille!”

Kontakt med Gillet

Besök vår hemsida www.stortorgetsjulmarknad.com! Synpunkter mottas mycket gärna. Inför

kommande julmarknad går vi även ut på Facebook. Om du själv är med där, hjälp oss då gärna att sprida informationen om marknaden i dina kretsar.

Gillet kanslitelefon 08-411 26 48 är i regel vidarekopplad till intendentens mobiltelefon 0703-468 189. Skicka gärna din e-postadress till stockholmsgillet@telia.com och glöm inte heller att vid behov skicka in ändringar i personuppgifterna.

Nya medlemmar i Gillet

För att bli medlem i Stockholms-Gillet ska man, som ni vet, vara född i Stockholm eller ska föräldrarna ha varit skrivna i en Stockholmsförsamling. Dessa villkor har uppfyllts av *Eva Juell-Skielse*, *Riccard Montén*, *Inger Sellö* och *Ewa Wasshem*, som invaldes vid rådsmötet i september. Gillet hälsar dem varmt välkomna och hoppas att de ska trivas i vår krets! Totalt har 15 personer kommit in i Stockholms-Gillet under 2015. I dagsläget ligger medlemsantalet på ca 500. Tillströmningen balanserar fortsatt de naturliga avgångarna.

Hösten är rik på upplevelser!

Så har sommaren 2015 tagit slut. Det känns lite vemodigt! Sommarvädret var inledningsvis bra för växtligheten men nog längtade man i juni och juli efter sol och värme. I augusti blev det riktigt fint semesterväder. Men då var hustrun och jag utomlands. Strax efter att vi kommit tillbaka och njutit av årets kräftor blev det plötsligt höst. Emellertid har vi fantastiska minnen från vår resa i Europa – vi har sett vacker natur, skön konst och imponerande slott, kyrkor och andra byggnader och njutit av läckra måltider, sol och bad. Hösten inleddes dessutom med en intressant resa till Schleswig-Holstein i Waldemarsuddes Väners regi. Alla positiva intryck från utlandet inspirerar till aktiviteter i Kungliga Huvudstaden; även här finns ju enormt mycket att se och uppleva!

För en stad av Stockholms storlek är utbudet av teaterföreställningar, konserter och museer imponerande. Att bläddra i dagstidningarna på fredagarna väcker nyfikenheten på åtskilliga evenemang och utställningar. Ett annat nöje är att under promenader i olika stadsdelar leta efter specialbutiker för varor av olika slag. Dessutom bjuder ju hösten på en färgprakt i parker och i andra grönområden som Djurgården. Den förändring i naturen som sker under hösten är på sitt sätt lika spännande som den som sker på våren. Inte behöver vi krypa in i hemmets lugna vrå bara för att hösten har kommit!

Stockholms-Gillet bjuder på två evenemang i höst. Det första är höstgillet den 28 oktober med den spännande stipendieutdelningen. Eftersom höstgillet äger rum i Kräftriket, ett område som numera ingår i Stockholms universitet – ”vårt” universitet – har vi funnit

att det vore intressant och roligt att få lära oss mer om denna akademi, som har ett så vidsträckt campus, som omfattar så många ämnen, som rymmer så mycket kunskap och som har så många studenter och forskare på olika områden. Vicerektorn för humanistisk-samhällsvetenskapliga området, professorn i teatervetenskap Karin Helander har inbjudits att berätta om vad som nu pågår i Frescati med omnejd.

Några veckor senare, den 21 november, är det dags för invigningen av vår julmarknad på Stortorget. Denna fina, traditionella julmarknad har anordnats av Stockholms-Gillet alltsedan 1915, så det är en jubileumsmarknad i år. Invigningen sker kl. 13 och landshövdingen i Stockholms län, Chris Heister har åtagit sig att vara invigningstalare.

Jag räknar med att alla systrar och bröder i Gillet gör ett besök på julmarknaden. Där går det ju lätt att hitta en uppskattad julklapp och komma i julstämning. Och i Gamla Stan finns det ju också många andra roliga affärer att samtidigt botanisera i, t.ex. Slottsboden, Lundgrens Fiskeredskap vid Storkyrkobrinken, Gamla Stans Fisk vid Kornhamnstorg och alla antikvitetsaffärer.

Välkomna till fin Stockholmshöst!

*Richard Ljungqvist
Älderman*

